

Interview 'Passend onderwijs'

(Uitgevoerd door Joke van Winkel – Stichting Klimkoord)

Kun je iets vertellen over je functie?

Ik ben intern begeleider. Dit is een veelomvattende functie en houdt onder andere in: het coördineren van de leerling zorg, het coachen van leerkrachten, bijwonen van overkoepelende leerling besprekingen, gesprekken met ouders en zo nodig het doorverwijzen van leerlingen naar verdere hulpverlening.

Wat is passend onderwijs?

Alle kinderen verdienen een zo passend mogelijke plek in het onderwijs. Onderwijs dat leerlingen uitdaagt, dat uitgaat van hun mogelijkheden en rekening houdt met hun beperkingen. Kinderen gaan, als het kan, naar regulier onderwijs. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving. Het speciaal onderwijs blijft bestaan voor kinderen die daar het best op hun plek zijn.

Passend onderwijs legt een zorgplicht bij de scholen. Dat betekent dat zij er per 1 augustus 2014 voor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Daarvoor werken reguliere scholen en speciale scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden.

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In het primair onderwijs zijn er in totaal 77 samenwerkingsverbanden in Nederland. In deze samenwerkingsverbanden werken regulier en speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met zorg.

Hoe wordt het passend onderwijs ingevuld?

Het is nog zoeken naar hoe we dit willen invullen. Het idee is dat de leerling in het middelpunt staat en niet het label. Voorheen kreeg de school voor elk kind met dezelfde diagnose hetzelfde budget. Nu wordt gekeken naar wat een kind nodig heeft. Hier wordt het budget wat de school krijgt op afgestemd. We hebben een samenwerkingsverband met alle basisscholen van het Westland waar bijvoorbeeld ook een psycholoog en schoolmaatschappelijk werker in zit. Zij denken mee over welke zorg er nodig is.

Wat zijn voordelen van passend onderwijs?

Het gaat sneller om een budget voor een kind te krijgen en om de zorg in te kopen. Als een leerling extra zorg nodig heeft, wordt dit via het samenwerkingsverband aangevraagd. Zij denken ook mee over welke zorg er nodig kan zijn. Hierdoor hoeven kinderen minder snel naar het speciaal onderwijs. Voorheen ging er veel meer tijd overheen voordat je de juiste zorg kon bieden.

Wat zijn nadelen van passend onderwijs?

Het brengt een taakverzwaring voor leerkrachten met zich mee. Doordat kinderen minder snel naar het speciaal onderwijs gaan, komt er een extra werkdruk op de groepsleerkracht te

liggen. We werken met verschillende niveaugroepen en bieden ook aparte opdrachten aan voor bijvoorbeeld kinderen met dyslexie. Ook moet er een plan voor een kind gemaakt worden en alles gerapporteerd worden. Dit gaat ten koste van de tijd die we met de kinderen bezig kunnen zijn.

Hoe wordt de afweging gemaakt of een kind extra ondersteuning in de klas krijgt, of doorverwezen wordt naar het speciaal onderwijs? Hebben ouders hier inspraak in?

Het is belangrijk om per kind af te wegen wat het beste is: extra begeleiding in het regulier onderwijs, of de overstap naar het speciaal onderwijs. Voor mij is hierbij niet de diagnose doorslaggevend, maar het totale functioneren van het kind. Belangrijke vragen hierbij zijn of het kind nog leert op school en hoe het in zijn vel zit. Zo kan bijvoorbeeld een leerling met een IQ van 70 nog leerbaar zijn op het regulier onderwijs en graag naar school komen, maar een andere leerling met een wat hoger IQ kan wel heel vaak met buikpijn naar school komen.

Daarnaast speelt ook de vraag mee welke invloed het kind op de omgeving heeft. Een leerling met veel gedragsproblemen kan te veel aandacht van de leerkracht vragen, zodat er te weinig tijd overblijft voor de andere kinderen. Het kan ook andersom. De klas kan een negatieve invloed hebben op het kind. Bijvoorbeeld als er een leerling is die gebaat is bij rust en voorstelbaarheid, maar in een grote klas zit met veel drukke kinderen. Als school kunnen we niks veranderen aan de samenstelling van de klas. Ik vind het daarom belangrijk om bij de afweging zowel het totale functioneren van het kind als het functioneren in de groep mee te laten wegen.

Dit gebeurt in overleg met de ouders. We geven hierin wel advies, maar de uiteindelijke beslissing ligt bij de ouders. In een heel uiterst geval, waarin de school van mening is dat de keuze van ouders leidt tot het onthouden van zorg, kan er een melding bij het AMK gedaan worden. Dit heb ik echter nog nooit meegemaakt.

Hoe verhoudt passend onderwijs kunnen bieden zich tot de eisen van de inspectie, bijvoorbeeld ten aanzien van schoolresultaten?

De schoolinspectie houdt de prestaties van de scholen bij en vergelijkt dit met de normen. Als scholen duidelijk lager scoren dan de norm, dan krijg je het etiket 'zwakke school'. Dit is inderdaad wel een lastig punt als je veel leerlingen met een laag IQ op school hebt. Het is dan belangrijk dat er een plan is voor het kind met een ontwikkelingsperspectief en dat het aantoonbaar is dat er verbetering in zit.

Is er ook geld beschikbaar voor aanpassingen en extra ondersteuning in de klas?

Ja, dit wordt aangevraagd via het samenwerkingsverband. Voorheen (toen leerlingen een rugzak (LGF = Leerlinggebonden financiering) kregen, kreeg elk kind met dezelfde diagnose hetzelfde bedrag. Er werd gedacht in labels. Elk kind met een stoornis in het autistisch spectrum kreeg een standaard bedrag. Nu wordt er gekeken naar wat het kind nodig heeft en het budget daaraan afgestemd. Dit kan hoger uitvallen dan de rugzak, maar ook lager.

Kan elke school hetzelfde bieden of zijn er ook verschillen?

Het samenwerkingsverband overkoepelt alle scholen uit het Westland en functioneert dan ook hetzelfde. Er zijn wel verschillen met hoe men de extra begeleiding inzet en welke kennis men heeft. De ene school heeft bijvoorbeeld meer ervaring met hoogbegaafdheid, de

andere school weer met autisme. Het is ook per leerkracht verschillend hoe ze met een leerling omgaan. De ene leerkracht heeft meer feeling met autisme dan de ander.

Als een leerkracht komt met vermoedens dat het niet loopt, want is dan de weg die wordt gevolgd?

Elke maand is er leerlingbespreking. Hier zit, naast leerkracht en intern begeleider, ook een psycholoog en schoolmaatschappelijk werker bij. Omdat er meerdere leerlingen worden besproken, zitten de ouders er niet bij. Ze geven vooraf wel toestemming en worden achteraf op de hoogte gesteld van wat er besproken is. Als er nog geen diagnose is, maar wel het vermoeden dat er iets (bijvoorbeeld autisme) kan meespelen, dan kan onderzoek de volgende stap zijn. Als blijkt dat het kind extra ondersteuning nodig heeft, dan wordt er gekeken naar welk budget nodig is en wordt dit aangevraagd.

Maak je het wel eens mee dat de ouders een andere kijk hebben op wat voor het kind nodig is. Wat dan?

Dit komt wel voor, maar ik heb het zelf nog niet meegemaakt dat ik met ouders op een totaal andere lijn zat. Als dit voorkomt gaan we met elkaar in gesprek. Een kind kan zich thuis ook heel anders gedragen dan op school. Het ene kind vertoont op school minder probleemgedrag dan thuis, een andere leerling laat juist op school meer gedragsproblemen zien. Dit kan de verschillende visie tussen leerkracht en ouders ook verklaren.

Als het gaat om de schoolkeuze van het kind (bijvoorbeeld op school houden of toch naar het speciaal onderwijs) is de beslissing uiteindelijk aan de ouders. Maar als het gaat om hoe de extra ondersteuning op school vormgegeven wordt, is de school doorslaggevend. Niet alles wat de ouders willen, is ook (praktisch) mogelijk. Als ouders bijvoorbeeld willen dat hun kind heel de dag op de computer kan werken, dan kan dit niet. De uitwerking van de extra ondersteuning ligt bij de school, de keuze voor de school ligt bij de ouders.

Hoe zie je de deskundigheid van de ouders ten opzichte van de deskundigheid van de leerkracht?

Ouders kennen hun eigen kind het beste en weten ook wat voor hun kind nodig is. Hierin zijn zij deskundig. De leerkracht is weer meer deskundig op het cognitieve vlak en als het gaat om hoe het kind op school functioneert. In gesprek met school en ouders hoort het belang van het kind voorop te staan, maar ook de vraag of hetgeen ouders willen haalbaar is in de praktijk. Ik merk dat het voor ouders wel eens moeilijk is om te accepteren dat niet alles uitvoerbaar is.

Is passend onderwijs een utopie, een uitdaging of een nieuwe kans?

Dat vind ik een goede vraag. Ik weet het niet precies. Ik denk alle drie.

De ideeën erachter vind ik goed. Er wordt meer gekeken naar wat een kind nodig heeft en niet in de eerste plaats naar de diagnose die een kind heeft. De school wordt uitgedaagd om meer te kijken naar welke aanpassingen, hulpmiddelen of extra ondersteuning er nodig is. Tegelijk vind ik wel dat er te veel veranderingen zijn in korte tijd. Het kost tijd om de verandering in denken te bewerkstelligen en om op een goede manier het passend onderwijs vorm te geven.

Bedankt voor het interview, ik denk dat vooral ouders dit zeer interessant vinden!

-- einde interview --

www.klimkoord.nl